

частіше. Це можна пояснити частковою чи повною неможливістю проведення прямого дослідження як через відсутність необхідного засобу (наприклад, певного спеціалізованого програмного забезпечення), так і через недоступність необхідної цифрової інформації (наприклад, шифрований носій).

Завдання віртуалізації образів носіїв цифрової інформації в експертній практиці є лише однією з ланок проведення дослідження, адже створення та успішний запуск віртуального середовища не є кінцевим завданням, а лише передумовою для застосування інших алгоритмів. Успішне виконання розглянутих завдань обов'язково вимагає здійснення віртуалізації образу носія цифрової інформації.

Т. М. Рева,

судовий експерт Запорізького НДЕКЦ МВС України, м. Запоріжжя, Україна,
e-mail: revatani55@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ З ПИТАНЬ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ДОВЕДЕННЯ ДО БАНКРУТСТВА

Анотація. Висвітлено окремі проблемні питання, що виникають під час проведення судових економічних експертиз із питань визначення ознак доведення до банкрутства; запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: судова економічна експертиза, банкрутство, експерт.

Abstract. Some issues arising while forensic economic analysis to determine bankruptcy signs are highlighted; suggested ways to their solving.

Keywords: forensic economics, bankruptcy, forensic expert.

Аннотация. Освещены отдельные проблемные вопросы, возникающие при проведении судебных экономических экспертиз по вопросам определения признаков доведения до банкротства; предложены пути их решения.

Ключевые слова: судебная экономическая экспертиза, банкротство, эксперт.

Питання банкрутства підприємств в Україні особливо актуальні в умовах економічної кризи. У такі періоди механізм банкрутства є своєрідним критерієм відбору більш ефективних, економічно міцних і конкурентоспроможних підприємств. Водночас набуває все більшого поширення порушення законодавства, що регулює процедуру банкрутства, факти фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, незаконних дій під час банкрутства.

Порядок розгляду та провадження справ про банкрутство суб'єктів господарювання в Україні, а також питання запобігання банкрутству боржника визначено Кодексом України з процедур банкрутства [1].

Згідно з ним банкрутство — визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури [2].

Банкрутство поділяється на види — реальне, технічне, навмисне та фіктивне. Ініціаторами справи про банкрутство можуть виступити боржник, який звернувся до

Список використаних джерел

1. Пташкін Р. Л. Особливості дослідження SquashFS-пакетів у межах комп'ютерно-технічної експертизи : метод. рек. Київ : ДНДЕКЦ МВС, 2020. 32 с.
2. Negus C. Linux Bible. 10 Edition. Indianapolis : John Wiley & Sons Inc, 2020. 912 с.
3. Уорд Б. Внутреннее устройство Linux. Санкт-Петербург : Питер, 2016. 384 с.
4. Oracle VM VirtualBox User Manual. URL: <https://download.virtualbox.org/virtualbox/UserManual.pdf> (дата звернення: 18.02.2021).
5. Колисниченко Д. Linux. От новичка к профессионалу. 6-е изд., перераб. и доп. Санкт-Петербург : БХВ-Петербург, 2018. 672 с.

суду з власної ініціативи в разі настання фінансової неспроможності чи загрози її виникнення, або кредитор.

Навмисне банкрутство — навмисне створення або збільшення керівником чи власником кредиторської заборгованості підприємства, його неплатоспроможності, нанесення економічного збитку в особистих інтересах або інтересах інших осіб, заздалегідь некомпетентне фінансове керівництво. Фіктивне банкрутство — заздалегідь неправдиве оголошення підприємством про свою неплатоспроможність із метою введення в оману кредиторів для отримання від них відстрочки виконання своїх зобов'язань або знижки на суми кредиторської заборгованості.

Виявлені факти навмисного або фіктивного банкрутства переслідуються законодавством. Так, ст. 219 Кримінального кодексу України передбачає кримінальну відповідальність за доведення до банкрутства, тобто за умисні, із корисливих мотивів, іншої особистої зацікавленості або в інтересах третіх осіб вчинення громадянином — засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта господарської діяльності, якщо це завдало значної матеріальної шкоди державі чи кредиту [3].

Доведення до банкрутства може мати різні цілі: приховування іншого злочину (наприклад, розкрадання бюджетних коштів і фінансового шахрайства), ухилення від оподаткування, реструктуризація боргів шляхом списання коштів на фіктивну санацію, знищення заборгованості перед кредиторами або навіть бажання усунути конкурента або захопити контроль над його підприємством чи активами.

До 2011 року в Україні справами про доведення до банкрутства опікувався урядовий орган державного управління — Державний департамент з питань банкрутства (далі — *Департамент*), який діяв у складі Мінекономіки та йому підпорядковувався.

Основними завданнями Департаменту була участь у реалізації державної політики у сфері запобігання банкрутству та забезпечення умов здійснення процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання

його банкрутом. Департамент організував проведення експертиз фінансового становища підприємств у процесі підготовки справи про банкрутство до розгляду або під час її розгляду господарським судом готував на запит суду, прокуратури чи іншого уповноваженого органу висновки щодо наявності ознак приховуваного, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства [4].

Станом на сьогодні ініціювання справи про доведення до банкрутства починається із заяви про вчинення кримінального злочину. Потім вирішується питання підслідності та розпочинається досудове розслідування слідчим того органу досудового розслідування, у юрисдикції якого перебуває місце вчинення кримінального правопорушення.

Для організації слідчих дій, виявлення й оцінювання всіх обставин, що мають значення для кримінального провадження, які пов'язані зі справою про доведення до банкрутства, юридичної підготовки слідчого недостатньо. Із метою забезпечення належної ефективності слідчих дій, слідчий призначає судову економічну експертизу.

Під час проведення дослідження з питання щодо виявлення ознак доведення до банкрутства суб'єкта господарювання за визначений період, експерт-економіст застосовує затверджені Міністерством економіки України Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства (далі — *Методичні рекомендації*) [5].

Для проведення дослідження експертів-економістів надаються такі документи: баланс (звіт про фінансовий стан; форма № 1, для суб'єктів малого підприємництва — форма № 1-м); звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід; форма № 2, для суб'єктів малого підприємництва форма № 2-м); звіт про рух грошових коштів (форма № 3); звіт про власний капітал (форма № 4); примітки до річної фінансової звітності.

Застосовуючи Методичні рекомендації, експерт-економіст на підставі фінансової звітності визначає економічні показники: платоспроможність, ліквідність, рентабельність у динаміці кількох років. Визначає, чи змінився рівень забезпечення зобов'язань кредиторів за період, який він аналізує, але в разі якщо такі зміни мали місце, відповідно до Методичних рекомендацій, з'ясовує умови укладання та виконання договорів, за якими відбулися ці зміни.

Ці договори експерт-економіст перевіряє на відповідність ринку товарів і послуг щодо кон'юнктури (ціни, обсягу продажу, якості, конкурентоспроможності), а також перевіряє вигідність умов виконання договорів для боржника, що до завдань судової економічної експертизи не належить.

Також визначення наявності дій відповідних осіб боржника, які спричинили погіршення платоспроможності підприємства, через що боржник не мав змоги задовольнити в повному обсязі вимоги кредиторів або сплатити обов'язкові платежі, належить до питань правового характеру.

Отже, для повноцінного, усебічного й об'єктивного визначення всіх ознак доведення до банкрутства суб'єкта господарювання за визначений період відповідно до Методичних рекомендацій експертів-економістів не вистачає повноважень.

Тому, на нашу думку, для ефективного проведення судової економічної експертизи із визначення ознак доведення до банкрутства суб'єкта господарювання необхідно розробити нові методики виявлення ознак прихованого, фіктивного й умисного банкрутства, у яких потрібно передбачити застосування спеціальних знань тільки в галузі економіки.

Список використаних джерел

1. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 19.02.2021).
2. Король В. А. Фінанси підприємств : навч. посіб. URL: <https://buklib.net/books/22036/> (дата звернення: 19.02.2021).
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 19.02.2021).
4. Про затвердження Положення про Державний департамент з питань банкрутства : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2006 р. № 533 (утрат. чин.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-2006-p> (дата звернення: 19.02.2021).
5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06> (дата звернення: 19.02.2021).

М. Ю. Ромбовський,

кандидат фізико-математичних наук, завідувач сектору Сумського НДЕКЦ МВС України, м. Суми, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2296-3452>, e-mail: rombovsky_m@ukr.net

В. В. Коваль,

кандидат фізико-математичних наук, старший викладач Сумського державного університету, м. Суми, Україна,
e-mail: koval_vit@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ СИГНАЛУ КРИЗЬ ПЕРЕШКОДИ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ТЕХНОЛОГІЇ WI-FI

Анотація. Роботу присвячено аналізу особливостей сучасних стандартів технологій Wi-Fi в межах проведення судових експертиз за експертною спеціальністю «Дослідження телекомунікаційних систем (обладнання) та засобів».

Ключові слова: стандарт Wi-Fi, бездротові пристрої, перешкоди радіосигналу, судово експертиза.

Abstract. This work is devoted to the analysis of features of modern standards of Wi-Fi technology within the framework of forensic examinations in the expert